

*Біляцький Олексій,
старший викладач кафедри,
Національний юридичний Університет імені Ярослава Мудрого*

*Нікітіна Дарина,
студентка 2 курсу,
Національний юридичний Університет імені Ярослава Мудрого*

ІНТЕГРАЦІЯ СИЛ ОБОРОНИ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ «ONE PARTNER, ONE PLAN»

«На війні всі засоби хороші» - саме цим принципом керується російська федерація, здійснюючи гібридну агресію проти України. Гібридна війна повстала як виклик наприкінці ХХ століття, набувши нової форма ведення військових дій, яку світ не знав досі. Одним із головних завдань, які агресор ставить перед собою - це підтримання не тільки зовнішнього військового тиску, але й внутрішнього, який досягається через протиріччя, конфлікти та чвари в середині країни. Метою таких дій є захоплення всіх сфер життєдіяльності країни - воєнну, політичну, дипломатичну, інформаційну, соціальну тощо. При цьому держава-агресор традиційно повністю заперечує свою причетність до вчинення будь-яких агресивних дій.

Військова агресії росії проти нашої держави дало змогу еволюціонувати поняттю «гібридна війна» від другорядної ідеї до провідної, яку нині закріплюють у стратегічних та програмних документах. Війна, як би це прикро не було визнавати, прискорила процес інтеграції, адже тільки за умови взаємосумісності зі стандартами НАТО перемога буде можливою.

У 2019 році у палаті Верховної Ради України було офіційно ухвалено закон «Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)». Мета такої ініціативи ґрунтувалася на засадах цивільного вибору, європейської ідентичності Українського народу та проголошення незворотності стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору. Змін зазнала преамбула основного Закону України та статті 85, 102, 116 Конституції України. Ця подія є знаковою в історії нашої держави, адже з цього часу Україна офіційно розпочала свій шлях до повноцінної інтеграції до багатонаціональної оборонної євроатлантичної структури.

Концепція «ONE PARTNER, ONE PLAN» була затверджена у березні 2021 року. Вона мала на меті не тільки оптимізацію та покращення співпраці між країнами-учасниками, але й чітку конкретизацію завдань та термінів їх виконання, що здійснюється під контролем одразу обома партнерами – Україною та НАТО. Спеціально для цієї концепції було запропоновано нову структура Індивідуально адаптованої програми партнерства, яка інтегрує визначені

програми партнерства в країну-партнера, синтезуючи при цьому їх. Це підтримує єдність, узгодженість та комплексний підхід до управління як цивільними, так і військовими програмами партнерства. Підхід базується на спільній відповідальності, яку несе як НАТО, так і кожний окремих партнер, включаючи всі елементи від звичайного персоналу до військового керівництва НАТО та військових командувань, які контролюють співпрацю на місцях. Процес концепції складається з чотирирічного циклу та включає в себе п'ять проміжних результатів:

1) Стратегічні цілі: визначають напрямок співпраці, орієнтовані на вплив. Окреслює, чого саме прагнуть досягти спільно НАТО й партнер.

2) Конкретні цілі та етапи: стратегічні цілі перетворюються на конкретний, чіткий план, який пов'язаний з стратегічними завданнями та детальним описом їх досягнення. Етап №1 і №2 поєднані в один спільний документ, що узгоджується кожні наступні чотири роки.

3) План та заходи впровадження: цей етап містить детальний опис діяльності та підтримки, яку надаватиме НАТО партнеру.

4) Проміжна оцінка: на другий рік проводять оцінювання прогресу відносно етапу №2, після надаються рекомендації щодо внесення змін та правок до етапу №3 на останні два роки.

5) Оцінювання наприкінці циклу: в останній рік відбувається заключне оцінювання всіх досягнень, що є підґрунтям для формування нових завдань на наступний чотирирічний цикл, забезпечуючи безперервність та постійне вдосконалення[3].

Ця система є гарантом успішної роботи. Вона дає змогу чітко визначити та прорахувати подальші цілі та дії, при цьому постійно здійснюється контроль за прогресом та проміжне оцінювання результатів, зберігаючи потенційну динаміку та орієнтованість на досягненні спільних цілей.

Сектор оборони безпеки включає в себе не тільки військові структури, але й правоохоронні, розвідувальні та інші установи, які ставлять собі на меті забезпечення оборони країни, захист її територіальної цілісності, національної безпеки та суверенітету України. До ключових суб'єктів відносять Збройні Сили України (ЗСУ), Службу безпеки України (СБУ), Національну гвардію України (НГУ), Державну прикордонну службу України (ДПСУ), Національну поліцію, Державну службу з надзвичайних ситуацій (ДСНС) тощо.

Сьогодні за умов повномасштабної війни сектор оборони потребує модернізації. Це включає в себе зміну в доктрині оборони, постановку нових стратегічних пріоритетів, адаптацію до гібридного ведення війни, а також впровадження інновацій не тільки у технічне забезпечення, але й у систему управління, логістики та командування.

Генеральний штаб ЗСУ та Міністерство оборони України відповідають за забезпечення єдності всіх учасників. До їх функцій належить: забезпечення координації рішень, формування єдиного оперативного простору, управління оборонними ресурсами та співпрацю з НАТО. Принцип взаємосумісності відіграє у цьому ключову роль, адже є однією з умов ефективної протидії

загрозам. Тому Україна потребує єдиної гнучкої системи безпеки, яка досягається шляхом тісної співпраці.

Перші результати інтеграції сил оборони можна побачити на прикладі оборони Києва у 2022 році. Співпраця між ЗСУ, СБУ, НГУ, підрозділами територіальної оборони та іншими структурами мала на меті не допустити захоплення столиці України.

Тож, можна дійти до висновку, що інтеграція сил оборони України не тільки можлива у далекому майбутньому, але й активно відбувається вже сьогодні, вже зараз. Завдяки створенню єдиного оперативного простору, взаємодії між структурами, а також співпраці з НАТО, Україна може продовжувати чинити опір окупаційній політиці російської федерації. Досвід оборони Києва це тільки підтверджує - запорукою успіху є усвідомлення важливості єдності та взаємодії всіх учасників.

Брижаний Віталій,
начальник служби
цивільно-військового співробітництва,
15 бригада оперативного призначення
Національної гвардії України,
підполковник

Согорін Андрій,
доцент кафедри вогневої підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України,
майор

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СИЛ ТА ЗАСОБІВ ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПІД ЧАС СТРАТЕГІЧНОЇ ОБОРОНИ

Зростання ролі цивільно-військового співробітництва в умовах сучасної війни, особливо в умовах тривалої гібридної загрози, потребує переосмислення традиційних підходів до організації оборонних дій. Гнучкість, адаптивність та здатність реагувати на непередбачувані сценарії стають важливими атрибутами стратегічного управління.

У контексті збройної агресії російської федерації проти України, завдання стратегічної оборони набули критичного значення, зокрема в аспекті координації зусиль військових та цивільних структур. Цивільно-військове співробітництво (ЦВС) стає не просто підтримуючою функцією, а однією з основних умов ефективного стратегічного управління оборонними операціями. Ця взаємодія дозволяє досягти інформаційної переваги, мобілізаційної синергії та соціальної легітимізації дій Сил оборони України і Національної гвардії України, як її частки.